

Motion till riksdagen 2024/25:1710

av Jamal El-Haj (-)

Bristande vandel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra utredningen om bristande vandel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens utredning om bristande vandel har skapat starka reaktioner i samhällsdebatten. Kritiker menar att den är otydlig och bär på rasistiska undertoner, och många ser den som ett verktyg för främlingsfientlighet, islamofobi och odemokratiska metoder. Utredningen har potential att både förstärka negativa stereotyper och undergräva grundläggande värden som inkludering och rättvisa.

Under termen bristande vandel inkluderas och misstänkliggörs flera grupper med annan etnisk bakgrund för olika former av brottslighet eller socialt missbruk. Genom att inkludera dessa grupper i en utredning som syftar till att identifiera och stigmatisera individer med bristande vandel, riskerar regeringen att skapa en ökad klyfta i samhället. Många invandrare upplever att de blir kollektivt beskyllda för problem som snarare handlar om individuella val och omständigheter. Denna generalisering kan leda till en känsla av utanförskap och missförstånd, vilket i sin tur kan undergräva samhällsgemenskapen.

Politiker som t.ex. Richard Jomshof och Ebba Busch har lyft fram så kallade islamister och praktiserande muslimer som ett stort problem för Sverige. Eller Jimmie Åkesson som ”tycker att lagen om vandel blir ett utmärkt verktyg för att vi ska kunna bli av med människor som vi inte vill ha här”. Dessa uttalanden förstärker bilden av att vissa grupper bär en större skuld för samhällets utmaningar. Denna retorik kan legitimera en diskriminerande hållning och försvåra för integration och inkludering. Det är inte så en rättsstat upprätthålls. Det är en polisstat dessa politiker vill upprätthålla.

Det är dessutom avgörande att vi granskar de långsiktiga konsekvenserna av en sådan utredning. Att använda begrepp som ”bristande vandel” för att generalisera och stigmatisera grupper kan få allvarliga sociala konsekvenser. Vi behöver ett samhälle

som strävar efter rättvisa och inkludering, där varje individ bedöms utifrån sina handlingar snarare än sin bakgrund.

I en tid präglad av polarisering är det viktigt att vi istället för att peka ut syndaböcker, fokuserar på lösningar som främjar samhörighet och förståelse. Regeringens utredning om bristande vandel erbjuder en plattform för att diskutera svåra frågor, men dess nuvarande utformning riskerar att skapa mer splittring än enhet. En konstruktiv dialog, där alla röster hörs, är avgörande för ett samhälle där alla kan känna sig inkluderade och respekterade.

Jamal El-Haj (-)